

คำวินิจฉัยของ นายสุจิต บุญบงการ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔/๒๕๕๖

วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖

เรื่อง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายวรเกียรติ ทรงตรง) ในคดีหมายเลขดำที่ ๑๑๔๓๓/๒๕๕๓ เพื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

ข้อเท็จจริง

กองทุนรวมไทยริสตรัคเจอร์ริง เป็นโจทก์ฟ้อง นายวรเกียรติ ทรงตรง เป็นจำเลย ต่อศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ในความผิดฐานโอนสิทธิเรียกร้อง กู้ยืมเงินและบังคับจำนอง สรุปได้ความว่า

จำเลยเป็นลูกหนี้ของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ เอกพัฒนา จำกัด (มหาชน) โดยได้จดทะเบียนจำนองที่ดินเป็นประกันการชำระหนี้ ภายหลังรับเงินกู้ไปแล้วจำเลยผิดนัด ผิดสัญญา ไม่ผ่อนชำระหนี้แก่บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ เอกพัฒนาฯ เป็นต้นเงินค้างชำระ ๒๖๗,๗๐๓.๖๒ บาท ต่อมาโจทก์ซื้อและรับโอนสิทธิเรียกร้องในหนี้สินที่จำเลยมีอยู่กับบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ฯ จากองค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ปรส.) ซึ่งเป็นผู้ดำเนินการขายทรัพย์สินเพื่อชำระบัญชีของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ดังกล่าว โจทก์ได้มีหนังสือบอกกล่าวการโอนสิทธิเรียกร้องและทวงถามให้จำเลยชำระหนี้ และบอกกล่าวการบังคับจำนองไปยังจำเลย จำเลยเพิกเฉยโจทก์จึงฟ้องคดีต่อศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ให้จำเลยชำระเงินแก่โจทก์จำนวน ๔๑๕,๕๐๔.๕๖ บาท พร้อมด้วยดอกเบี้ยของต้นเงิน ๒๖๗,๗๐๓.๖๒ บาท ในอัตราร้อยละ ๒๑ ต่อปี นับแต่วันถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ

จำเลยยื่นคำร้องต่อศาลแพ่งกรุงเทพใต้ เป็นใจความสรุปได้ว่า พระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๐ ทวิ จำกัดสิทธิแห่งกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินของจำเลย และจำกัดสิทธิในการต่อสู้คดีของจำเลยอันเป็นสิทธิตามธรรมชาติที่จำเลยมีอยู่ในการดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อศาล เนื่องจากมาตรา ๓๐ ทวิ บัญญัติให้การบอกกล่าวการโอนทรัพย์สินกระทำโดยวิธีการปิดประกาศ ณ สำนักงานขององค์การ โฆษณาในเครือข่ายระบบคอมพิวเตอร์ และโฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวันฉบับใดฉบับหนึ่งเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามวัน หากบุคคลมีข้อต่อสู้จะต้องยื่นคำคัดค้านก่อนกำหนดวันขายทรัพย์สินไม่น้อยกว่าสามวันทำการ หากพ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าวแล้ว

มิได้ยื่นคำคัดค้านการขายทรัพย์สิน ให้ถือว่าลูกหนี้บุคคลภายนอกได้ให้ความยินยอมกับการโอนทรัพย์สินแล้ว เป็นการจำกัดสิทธิการยกข้อต่อสู้ของจำเลยในการดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อศาล ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๘ โดยถือว่าลูกหนี้หรือจำเลยได้ยินยอมในการโอนสิทธิเรียกร้อง และจำเลยจะยกข้อต่อสู้ใดๆ ขึ้นต่อสู้ผู้รับโอนไม่ได้ ทั้งๆ ที่ความเป็นจริงจำเลยไม่ได้ยินยอมแต่อย่างใด สิทธิในการยินยอมของลูกหนี้ในการที่จะไม่ยกข้อต่อสู้เกี่ยวกับทรัพย์สินต่อบุคคลภายนอก เป็นสิทธิตามธรรมชาติที่มีอยู่และสิทธิเฉพาะตัวของบุคคลโดยแท้และมีสภาพบังคับทั่วไป กฎหมายใดจะบัญญัติออกมาเพื่อจำกัดสิทธิดังกล่าวไม่ได้ ดังนั้นมาตรา ๓๐ ทวิ จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๗

นอกจากนั้นผู้ร้องยังโต้แย้งต่อไปอีกว่า มาตรา ๓๐ ทวิ กำหนดให้คณะบุคคลที่ไม่ใช่ศาลใช้อำนาจพิจารณาพิพากษาอรรถคดี อันเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๓ มาตรา ๒๗๑ และจารีตประเพณีการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เนื่องจากมาตรา ๓๐ ทวิ ให้อำนาจแก่คณะกรรมการองค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (คณะกรรมการ ปรส.) พิจารณาวินิจฉัยคำคัดค้านข้อต่อสู้ของลูกหนี้ และมีอำนาจวินิจฉัยว่า ข้อต่อสู้ของลูกหนี้มีเหตุผลสมควรหรือไม่ หากสมควรจะมีผลให้ข้อต่อสู้ของลูกหนี้มีผลบังคับได้ตามกฎหมาย และหากไม่มีเหตุผลอันสมควรและยกคำร้อง จะมีผลให้ลูกหนี้ยินยอมกับการโอนทรัพย์สิน และจะยกข้อต่อสู้ขึ้นมาในชั้นศาลที่มีการดำเนินการฟ้องร้องคดีไม่ได้ อำนาจการวินิจฉัยของคณะกรรมการ ปรส. จึงเป็นอำนาจการพิจารณาพิพากษาคดีเพราะมีการวินิจฉัยในประเด็นข้อหาแห่งคดีและการชำระเงินตามมูลหนี้และมีผลโดยตรงต่อการพิพากษาคดีของศาลยุติธรรม อำนาจของคณะกรรมการ ปรส. ดังกล่าวเป็นอำนาจการพิจารณาพิพากษาอรรถคดี ดังนั้นมาตรา ๓๐ ทวิ มีผลเป็นการตั้ง “คณะบุคคลที่ไม่ใช่ศาล” ให้มีอำนาจทำการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเช่นเดียวกับศาลอันเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๑ ที่บัญญัติว่า อำนาจในการพิจารณาอรรถคดีเป็นอำนาจของศาล และศาลยุติธรรมมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีทั้งปวง ทั้งเป็นการขัดต่อประเพณีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เพราะรัฐธรรมนูญทุกฉบับมีบทบัญญัติให้การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเป็นอำนาจของศาล และการตั้งศาลขึ้นใหม่เพื่อพิจารณาพิพากษาคดีใดคดีหนึ่งโดยเฉพาะแทนศาลที่มีอยู่ตามกฎหมาย จะกระทำมิได้ เทียบได้ตามคำพิพากษาฎีกาที่ ๕๑๓/๒๕๓๖ (ประชุมใหญ่) มาตรา ๓๐ ทวิ จึงเป็นอันใช้บังคับมิได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖

ดังนั้น ผู้ร้องจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๐ ทวิ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๑

ศาลแพ่งกรุงเทพใต้จึงส่งคำโต้แย้งดังกล่าวให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ข้อวินิจฉัย

ประเด็นที่ต้องวินิจฉัยมีว่า พระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๐ ทวิ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๓๓ และ มาตรา ๒๗๑ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๗ บัญญัติว่า “ในเมื่อไม่มีบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้บังคับแก่กรณีใด ให้วินิจฉัยกรณีนั้นไปตามประเพณีการปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุข”

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ บัญญัติว่า “การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญ รับรองไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะ เพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้ กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใด กรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจ ในการตรากฎหมายนั้นด้วย

บทบัญญัติวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎหรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจ ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วย โดยอนุโลม”

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๓ บัญญัติว่า “การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเป็นอำนาจของศาล ซึ่งต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์”

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๑ บัญญัติว่า “ศาลยุติธรรมมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีทั้งปวง เว้นแต่คดีที่รัฐธรรมนูญนี้หรือกฎหมายบัญญัติให้อยู่ในอำนาจของศาลอื่น”

พระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๐ ทวิ บัญญัติว่า “ในการขายทรัพย์สินเพื่อชำระบัญชีบริษัทที่ถูกระงับการดำเนินกิจการตามมาตรา ๓๐ ให้ องค์การดำเนินการประกาศรายการพร้อมด้วยรายละเอียดตามสมควรของทรัพย์สินที่จะขาย วัน เวลา

และสถานที่ที่จะขายทรัพย์สินนั้นล่วงหน้าก่อนกำหนดวันขายไม่น้อยกว่าสิบห้าวันโดยปิดประกาศรายการ และรายละเอียดไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานขององค์การ โฆษณาในระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ และ โฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวันอย่างน้อยหนึ่งฉบับเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามวัน

การประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้ถือเป็นการบอกกล่าวการโอนทรัพย์สินแก่ลูกหนี้บุคคลภายนอก ที่ได้ให้ประกันหนี้เดิม และบุคคลซึ่งมีส่วนได้เสียในทรัพย์สินที่จะขาย ในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีข้อต่อสู้ เกี่ยวกับทรัพย์สินที่จะขายนั้น ให้ยื่นคำคัดค้านโดยชี้แจงเหตุผลและหลักฐานที่เกี่ยวข้องต่อคณะกรรมการ ตามมาตรา ๓๐ ก่อนกำหนดวันขายทรัพย์สินไม่น้อยกว่าสามวันทำการ หากพ้นกำหนดระยะเวลา ดังกล่าวแล้วมิได้ยื่นคำคัดค้านการขายทรัพย์สินนั้น ให้ถือว่าลูกหนี้บุคคลภายนอกที่ได้ให้ประกันหนี้เดิม และบุคคลซึ่งมีส่วนได้เสียในทรัพย์สินที่จะขายได้ให้ความยินยอมกับการโอนทรัพย์สินที่จะขายนั้นแล้ว

เมื่อคณะกรรมการตามมาตรา ๓๐ ได้รับคำคัดค้านตามวรรคสองแล้ว ให้จัดทำความเห็น พร้อมด้วยเหตุผลเสนอให้คณะกรรมการองค์การพิจารณาวินิจฉัย ถ้าคณะกรรมการองค์การเห็นว่าคำคัดค้าน มีเหตุอันสมควรก็ให้ยุติการขายทรัพย์สินนั้นไว้ก่อนจนกว่าจะมีการพิสูจน์สิทธิในทรัพย์สินนั้นเสร็จสิ้น ถ้าเห็นว่าไม่มีเหตุอันสมควรก็ให้ยกคำคัดค้านพร้อมทั้งแจ้งให้ผู้คัดค้านทราบและดำเนินการขายทรัพย์สิน นั้นต่อไป แต่ทั้งนี้ไม่ตัดสิทธิผู้เสียหายเพราะการนั้นที่จะใช้สิทธิเรียกร้องตามมาตรา ๓๐ จัตวา”

ในกรณีมาตรา ๓๐ ทวิ แห่งพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน ฯ ขัดหรือแย้งต่อ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๗ หรือไม่นั้น พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๗ เป็นบทบัญญัติที่ระบุไว้ เพื่ออุดช่องว่างในกรณีที่ไม่มีบทบัญญัติใดในรัฐธรรมนูญบังคับใช้กับกรณีใดกรณีหนึ่งให้นำเอาประเพณี การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมาบังคับใช้ ดังนั้น มาตรา ๗ จึงไม่มีความเกี่ยวข้องแต่อย่างใดกับมาตรา ๓๐ ทวิ แห่งพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบัน การเงิน ฯ จึงไม่รับวินิจฉัย

ประเด็นต่อไป คือ มาตรา ๓๐ ทวิ แห่งพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน ฯ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ หรือไม่ พิจารณาแล้วเห็นว่าศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัย ไว้แล้ว คือคำวินิจฉัยที่ ๒๔/๒๕๕๕ ซึ่งวินิจฉัยว่า มาตรา ๓๐ ทวิ แห่งพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน ฯ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ เนื่องจากรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ เป็นบทบัญญัติคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ และการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ จะกระทำมิได้ ยกเว้นเป็นไปตามกฎหมายซึ่งต้องเป็นกรณีที่เป็นและเพื่อการที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพไม่ได้ แต่มาตรา ๓๐ ทวิ เป็นการบัญญัติ เกี่ยวกับวิธีการขายทรัพย์สินโดย ปรส. เพื่อชำระบัญชีบริษัทที่ถูกกระับการดำเนินกิจการตามมาตรา ๓๐

โดยให้ถือว่าเมื่อ ปรส. ประกาศรายการต่างๆ ที่จะขายพร้อมรายละเอียดตามสมควรของทรัพย์สินที่จะขาย รวมทั้งวัน เวลา สถานที่ที่จะขาย ไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน ณ ที่ทำการขององค์การ เครือข่ายคอมพิวเตอร์และหนังสือพิมพ์ ถือเป็นการบอกกล่าวการโอนทรัพย์สินแก่ลูกหนี้ แก่บุคคลภายนอกที่ได้ให้ประกันหนี้เดิม และบุคคลซึ่งมีส่วนได้เสียในทรัพย์สินที่จะขาย ไม่สามารถอ้างได้ว่า การดำเนินการเช่นนี้ของ ปรส. ไปละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ และสิทธิของลูกหนี้ที่ได้รับการบอกกล่าวการโอนหนี้เป็นสิทธิที่พระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน ฯ มาตรา ๓๐ ทวิ ให้ไว้ หากใช้เป็นสิทธิที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ไม่ ดังนั้นการที่พระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน ฯ ไม่ให้นำประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ มาบังคับใช้ทำให้มาตรา ๓๐๘ ไม่บังคับใช้ด้วยในกรณีของการขายสินทรัพย์ของ ปรส. ซึ่งไม่ถือว่าเป็นการละเมิดสิทธิที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ดังนั้น มาตรา ๓๐ ทวิ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ เมื่อศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยดังกล่าวไปแล้ว จึงไม่ต้องวินิจฉัยในประเด็นของมาตรา ๓๐ ทวิ นี้อีก

สำหรับกรณีมาตรา ๓๐ ทวิ แห่งพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน ฯ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๑ หรือไม่นั้น พิจารณาแล้วเห็นว่า ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๑ รัฐธรรมนูญมาตราดังกล่าวทั้งสองมาตราเป็นการบัญญัติให้การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีที่พึงเป็นอำนาจของศาล ส่วนอำนาจในการพิจารณาคำคัดค้านอันเป็นข้อต่อสู้ของลูกหนี้ที่เป็นของ ปรส. หรือบุคคลภายนอก นั้น เป็นอำนาจที่กฎหมายได้ให้ไว้ และไม่ได้ให้อำนาจแทนศาล เนื่องจากไม่ใช่เป็นการพิจารณาพิพากษาอรรถคดี ไม่ได้เป็นผู้ตัดสินข้อพิพาทของคู่กรณี แต่เป็นการดำเนินการในทางการบริหารเพื่อขายทรัพย์สิน และเพื่อชำระบัญชี ผู้ที่เสียหายจากการขายทรัพย์สินยังสามารถยื่นคำร้องต่อศาลได้ตามมาตรา ๓๐ จัตวา เพื่อขอชดเชยค่าเสียหายได้

ดังนั้นการที่ ปรส. มีอำนาจวินิจฉัยคำคัดค้าน อันเป็นข้อต่อสู้ของลูกหนี้หรือบุคคลภายนอกนั้น เป็นการใช้อำนาจเชิงบริหารจัดการ เพื่อให้การขายทรัพย์สินดำเนินการต่อไปได้ ไม่ใช่เป็นการตัดสินข้อพิพาทของคู่กรณี

ด้วยเหตุผลข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า พระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ ทวิ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๓๓ และ มาตรา ๒๗๑

นายสุจิต บุญบงการ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ